

ПЕДАГОГІКА / ПЕДАГОГІКА

УДК 378:616.31+37.0

Олександр Алексєєв
(Кам'янець-Подільський, Україна)

МІСЦЕ ДОСЛІДНИЦЬКО-ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ВЧИТЕЛЯ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ В ОРГАНІЗАЦІЇ ІНДИВІДУАЛЬНОЇ РОБОТИ З УЧНЯМИ

У статті висвітлено місце дослідницько-інноваційної діяльності вчителя фізичної культури в організації індивідуальної роботи з учнями. Установлено, що пріоритетним напрямом реформування вищої педагогічної освіти є залучення майбутніх учителів фізичної культури до дослідницько-інноваційної діяльності, що, з одного боку, сприятиме їх підготовці до проведення педагогічних досліджень у школі, а з іншого – до організації дослідницької діяльності серед учнів.

Ключові слова: майбутні учителі фізичної культури, студенти, індивідуальна робота, дослідницько-інноваційна діяльність.

The article outlines the place of research and innovative activities of physical culture teacher in the organization of individual work with pupils. It has been found that the priority direction in reforming higher pedagogical education is involvement of future physical culture teachers to research and innovative activities that, on the one hand, will contribute to their preparation for pedagogical research at school, and on the other – to the organization of research activities among the pupils.

Key words: future physical culture teachers, students, individual work, research and innovative activities.

Нові вимоги, які в сучасних умовах висувуються до вищої освіти, визначають перспективні напрями в підготовці майбутніх учителів фізичної культури нового типу. Окреслені вимоги органічно поєднують широкий науковий світогляд із професіоналізмом і високим рівнем творчих здібностей соціально зрілої, готової до педагогічної праці особистості. Нині педагогічна освіта не дає фундаментальної науково-методологічної бази, яка б забезпечила широту педагогічних узагальнень і вміння працювати в динамічно мінливих ситуаціях, які передбачають значну варіативність дій. Навчання у вищій школі стало більше самоціллю, а не засобом формування креативно-активного, компетентного фахівця, оскільки система підготовки зорієнтована, головним чином, на отримання студентами знань.

Специфіка професії вчителя фізичної культури в сучасних умовах потребує від нього не лише професійних знань і вмінь, а й готовності до творчого та критичного мислення, ефективної діяльності, оскільки він виконує важливу соціальну функцію – сприяє фізичному, духовному, розумовому розвитку та вихованню підростаючого покоління, формує готовність до здорового способу життя учнівської молоді, а його праця спрямована не лише на проведення навчально-пізнавального процесу, а й на організацію позакласної фізкультурно-оздоровчої, освітньо-виховної діяльності школярів [3, с. 345]. Основні напрями розбудови сучасної загальноосвітньої школи вимагають пошуку й апробації ефективних інноваційних шляхів здійснення вчителем фізичної культури навчально-виховної діяльності серед учнів під час організації індивідуальної роботи зі школярами. Головним завданням вчителя фізичної культури є не тільки якісне проведення уроків та передача учням необхідних знань, умінь, навичок зі свого навчального предмету, а й формування культури здоров'я, активне пропагування здорового способу життя, фізичної активності й удосконалення.

У сучасних умовах агресивного впливу на організм людини різних негативних чинників особливої значущості набуває роль вчителя фізичної культури, який закладає в учнів основи

фізичного самовдосконалення, здорового способу життя, особистісного зростання, що актуалізує проблему розробки нових підходів до підготовки майбутніх учителів фізичної культури [2, с. 53].

Однак актуальні умови розвитку суспільства вимагають оптимальних шляхів удосконалення методів та змісту освіти відповідно до Державної національної програми «Освіта» («Україна XXI століття») та вимог Болонської конвенції. Завданнями, що забезпечують національні інтереси України, зміцнюють авторитет і конкурентоспроможність нашої держави в міжнародних відносинах, зумовлюється потреба постійного оновлення та осучаснення освітнього процесу. Він має бути чітко орієнтований на демократичні цінності, ринкові засади економіки та найсучасніші науково-технічні здобутки [4, с. 33].

Вагомий внесок у розвиток концептуальних засад професійної підготовки майбутніх фахівців фізичної культури та спорту в Україні зробили, як резюмує О. Ажиппо [1], вітчизняні вчені М. Амосов, Л. Безкоровайна, В. Беспутчик, Е. Вільчковський, Д. Давиденко, С. Єрмаков, В. Кукса, А. Міненко, В. Платонов, Г. Пономарьов, Г. Соловійов, Л. Сущенко, О. Тимошенко, Б. Шиян та ін. Резюмуючи думки дослідників, О. Ажиппо [1] стверджує, що оздоровчий потенціал фізичної культури і масового спорту, якщо його використовувати повністю, дозволив би підвищити працездатність, запобігти масовим захворюванням і досягти збільшення тривалості життя.

Фізичне виховання покликане комплексно розвивати фізичні та психічні якості особистості учня та сприяти творчому використанню засобів фізичної культури в організації повсякденної діяльності. Саме тому виникає потреба в озброєнні студентів здатністю до генерування та ефективного впровадження в навчальний процес загальноосвітньої школи ефективних засобів фізичного виховання, спрямованих на розвиток психомоторних функцій, які мають особливе значення у здоров'ї індивіда. Одним із напрямів підвищення ефективності професійної освіти в цій галузі є підготовка майбутніх учителів фізичної культури до здійснення дослідницько-інноваційної діяльності з метою організації індивідуальної роботи зі школярами (розробка та впровадження нових педагогічних і здоров'язбережувальних технологій, які підвищують можливості загальної освіти учнів, активізують освітню діяльність, дозволяють оптимізувати навчальний процес школи).

Аналіз наукових джерел засвідчив, що упровадження педагогічних інновацій супроводжують певні проблеми в діяльності педагога, наприклад, невідповідність інноваційних і державних програм фізичного виховання і навчання, необхідність узгодження різних педагогічних концепцій, нових методичних розробок. Актуальною залишається проблема адаптації нововведень до конкретних умов праці педагога, розробки необхідного навчально-методичного забезпечення та механізму реалізації педагогічної інновації в конкретному навчальному закладі. Недостатньою є поінформованість учителів з проблем організації та проведення інноваційної діяльності, що підтверджує існування недоліків у традиційній підготовці майбутніх учителів фізичної культури в контексті досліджуваної проблеми.

Отже, пріоритетним напрямом реформування вищої педагогічної освіти є залучення майбутніх учителів фізичної культури до дослідницько-інноваційної діяльності як однієї з методичних прерогатив організації індивідуальної роботи зі школярами, що, з одного боку, сприятиме підготовці студентів до проведення педагогічних досліджень у школі в майбутньому, а з іншого – до організації дослідницької діяльності серед учнів. Сучасний учитель має бути дослідником, готовим до проектування інновацій і творчої діяльності.

Ефективна підготовка майбутніх учителів фізичної культури до дослідницько-інноваційної діяльності з урахуванням сучасних вимог можлива за умови подолання існуючих суперечностей, що стають на заваді розв'язанню актуальної проблеми підготовки студентів цієї спеціальності до організації індивідуальної роботи зі школярами, на основі теоретичного та методичного обґрунтування процесів формування анонсованого феномену у студентів під час навчання у ЗВО. Розширення напрямів дослідження підготовки майбутніх учителів фізичної культури до дослідницько-інноваційної діяльності в рамках організації

індивідуальної роботи зі школярами об'єктивно зумовлює потребу поглибленого вивчення різних аспектів такого виду педагогічної діяльності. Це передбачає створення науково обґрунтованої системи цілеспрямованого професійного навчання майбутніх педагогів на основі впровадження інноваційних педагогічних технологій, які сприятимуть комплексному формуванню готовності до дослідницько-інноваційної діяльності з урахуванням основних нормативних вимог щодо фізичного навантаження учнів, формування у них культури здоров'язбереження, розвитку різних аспектів професійної педагогічної компетентності майбутніх учителів фізичної культури.

ДЖЕРЕЛА ТА ЛІТЕРАТУРА

1. Ажиппо О. Ю. Підготовка майбутніх учителів фізичної культури до професійної діяльності в загальноосвітніх навчальних закладах (теоретичний і методичний аспекти). Харків : Цифрова друкарня № 1, 2012. 423 с.
2. Белікова Н. О. Сучасні тенденції професійної підготовки майбутніх фахівців з фізичного виховання та спорту. *Вісник Чернігівського нац. пед. ун-ту ім. Т. Г. Шевченка*. 2013. Вип. 112. Т. 2. С. 52-56.
3. Захаріна Є. А. Особливості професійної підготовки майбутніх фахівців з фізичної культури і спорту до рекреаційно-оздоровчої діяльності. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*. 2018. Вип. 58–59 (111–112). С. 344-349.
4. Курнишев Ю. А. Проблема професійного саморозвитку вчителя фізкультури в теорії і практиці. *ScienceRise*. 2016. №1/5(18). С. 32-36.

УДК 37.013.46(012)

*Альбіна Баурда
(Ізмаїл, Україна)*

ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ РОЗВИТКУ У ДОШКІЛЬНИКІВ ЗДІБНОСТЕЙ ДО МОВЛЕННЄВОТВОРЧОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

У статті доведена актуальність роботи вихователя закладу дошкільної освіти з розвитку творчих мовленнєвих здібностей дітей у дошкільному віці. Визначено психолого-педагогічні та лінгводидактичні умови організації навчально-мовленнєвої діяльності на заняттях у ЗДО та в позаурочний час. Акцентовано увагу на поетапності вироблення творчого мислення й уяви засобами дитячої художньої літератури.

Ключові слова: мовленнєві здібності, творча діяльність, заняття з розвитку мовлення.

The article proves the relevance of the work of the educator of the preschool institution on the development of creative speech abilities of children in preschool age. Psychological and pedagogical and linguodidactic conditions of the organization of educational and speech activity at classes in ZDO and in extracurricular time are defined. Emphasis is placed on the gradual development of creative thinking and imagination by means of children's fiction.

Key words: speech abilities, creative activity, speech development classes.

Завдання успішної реалізації Базового компонента дошкільної освіти вимагають від вихователів сучасних закладів дошкільної освіти першорядного розв'язання проблеми розвитку усного мовлення дошкільників, формування у них ціннісного ставлення до прослуханих художніх творів, виховання здатності висловлювати свої думки та враження стосовно віршованих та прозових текстів української і зарубіжної дитячої літератури, поетапного опанування вихованцями різних видів мовленнєвої діяльності.

В умовах сьогодення, коли реформування освіти закладено на всіх її щаблях, надзвичайно важливими стали питання розвитку мовленнєвих і творчих здібностей